

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Ede
M. Koning
Postbus 9024
6710 HM EDE

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
hetInvloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minInv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353.afw.avk

Bijlagen

Datum 1 februari 2011
Betreft Besluit
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Koning,

Naar aanleiding van uw verzoek van 10 september 2010 en de aanvullingen hierop van 9 november 2010 en 22 november 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2010/0353 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Uitbreiding Wekerom' gelegen rondom de kern van Wekerom in de gemeente Ede, en betreft de deellocaties 1 en 3a/3b, in kilometerhok 177-458, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan Steenuil, Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis Wekerom" van 7 september 2010. Het project betreft de realisatie van woningbouw op twee uitbreidingslocaties en één inbreidingslocatie, een bedrijventerrein en een begraafplaats. De werkzaamheden bestaan onder andere uit het slopen van een gedeelte van de aanwezige bebouwing en het bouwrijp maken van de grond. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de steenuil.

Overwegingen

Wettelijk kader
Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diervrij en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels wordt alleen ontheffing verleend indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vaste rust- en verblijfplaats

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. In deellocatie 3a is een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in een woonhuis. In deellocatie 3b zijn twee verblijven van de gewone dwergvleermuis en een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetroffen in het schoolgebouw. Eén van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis betreft een kraamkolonie, de andere verblijfplaats is waarschijnlijk een zomerverblijfplaats, hoewel een kraamplaats niet volledig is uit te sluiten. In alle gevallen betreft het kleine verblijven van één tot enkele vleermuizen. Daarnaast zijn vliegroutes en foerageergebieden van beide soorten aanwezig. Foerageerplaatsen en vliegroutes zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn.

Dienst Regelingen

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

Door de sloopwerkzaamheden worden vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger verstoord, beschadigd en vernield. De functionaliteit van de vliegroutes en de foerageergebieden blijft intact en wordt niet aangetast. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Vóórafgaand aan de sloop van de gebouwen worden nieuwe verblijven voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger gerealiseerd in het nieuwe schoolgebouw.
- Er worden tenminste 10 bredere stootvoegen (>2 centimeter) opengehouden, waarachter in de spouwmuur ruimte zal zijn voor enkele tientallen vleermuizen.
- De sloop van de gebouwen zal worden uitgevoerd in september-oktober, of indien dit niet mogelijk is in de periode maart-april.
- De sloop vindt plaats volgens vleermuisvriendelijke methoden en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- Tijdens de werkzaamheden zal er zo min mogelijk gebruik worden gemaakt van verlichting, tenzij dit om veiligheidsredenen noodzakelijk is.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te waarborgen, dient u daarnaast ook de volgende maatregelen uit te voeren:

- Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, winterrust) te voorkomen. De voortplanting- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger lopen globaal van mei tot en met augustus, respectievelijk november tot en met medio maart. Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen.
- U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin alle voorschriften. Alle betrokken partijen (met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie) dienen hiervan op de hoogte gesteld te worden.

Dienst Regelingen

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Vóóraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Daarnaast is het zeer aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger het aangeboden alternatief direct in gebruik zullen nemen. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden is de verstoring marginaal, omdat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de vleermuizen. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Dienst Regelingen

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

Steenuil

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de steenuil vallen onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

De steenuil is in het plangebied aangetroffen. Er is 1 territorium van de steenuil aangetroffen in deellocatie 1, de uitbreidingslocatie ten westen van de kern van Wekerom. Het plangebied (deellocatie 1) heeft de functie van vaste rust- en verblijfplaats en foerageergebied. Foerageerplaatsen zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden wordt een vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil verstoord, beschadigd en vernield. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Direct nabij deellocatie 1 en in de omgeving ervan worden drie nestkasten voor de steenuil opgehangen. De exacte locaties van de nestkasten worden in het veld bepaald, waarbij tevens de Vogelwerkgroep Lunteren betrokken wordt.

- Bij de inrichting van het plangebied wordt rekening gehouden met de steenuil, onder andere door de aanplant van een nieuwe boomgaard, een nieuwe houtwal met ruige grasstrook, realisatie van een meidoorn- of ligusterhaag, aanleg van waterberging met oeverhoek en uitkijkposten (elzensingels) en de aanplant van knotwilgen langs het voetbalveld. Daarnaast zal de verlichting in het plangebied zo beperkt mogelijk gehouden worden.
- De sloopwerkzaamheden in deellocatie 1 zullen plaatsvinden buiten het broedseizoen van de steenuil, aan het eind van de zomer/najaar.
- Tijdens de werkzaamheden zal er zo min mogelijk gebruik worden gemaakt van verlichting, tenzij dit om veiligheidsredenen noodzakelijk is.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil te waarborgen, dient u daarnaast ook de volgende maatregelen uit te voeren:

- Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de steenuil, om verstoring in de meest kwetsbare periode (voortplanting) te voorkomen. De meest kwetsbare periode van de steenuil loopt van februari tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de steenuil.
- U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin alle voorschriften en alle betrokken partijen (met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie) dienen hiervan op de hoogte gesteld te worden.

Vóóraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil. Direct nabij deelgebied 1 zullen drie nestkasten voor de steenuil worden opgehangen. Deze locaties zijn geschikt in verband met hun ligging binnen het huidige territorium van het steenuilpaartje. Het is zeer aannemelijk dat de steenuil het aangeboden alternatief direct in gebruik zal nemen. In de omgeving van de nestkastlocaties is al geschikt foerageergebied aanwezig. Daarnaast worden maatregelen genomen om de functie van het foerageergebied te versterken. Dit betekent dat er geen afname van foerageermogelijkheden plaatsvindt. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden is de verstoring minimaal. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Dienst Regelingen

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de door u voorgestelde maatregelen, zoals genoemd op de pagina's 17 tot en met 23 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan Steenuil, Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis Wekerom" van 7 september 2010 en de hierboven in dit besluit genoemde maatregelen, worden uitgevoerd.

Ik wijs u erop dat als u de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken en de in dit besluit genoemde maatregelen niet conform het projectplan uitvoert, u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig heeft.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrichtlijn zijn:

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een vogelsoort dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- In belang van de bescherming van flora en fauna.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken en de in het besluit genoemde maatregelen, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Dienst Regelingen

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

Dienst Regelingen

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.

Datum

1 februari 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2010/0353

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2010/0353 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite hetInvloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluivingh-Deetman
De Teammanager Uitvoering Dienst Regelingen